

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok --- 4 koruny --- hal.
Na pol roka --- 2 " --- "
Na štvrt roka --- 1 " 20 "

Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

EDVARD SÁNDORFI.

Majiteľ a vydavateľ :

JAN MOLNÁR

Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, VIII. ker., József-körut 35.

sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Kňazi a liberáli.

Od Jablonovského.

Dobrá vyhovorka stojí groš.

Volby sa pominúly. Korteši môžu odpočívať na svojích vavrínoch. Hádám daktorému aj svedomie výčitky robí, zvláštne liberálnym — kňazom! Lebo takýchto je dosť, ba veru pri moc. Kde len nabere liberálna vláda tolko fár, kanonií, biskupství atď. aby týmto sa zavďačila. Lebo veď je to známa vec, že u nás je jedine liberálny kňaz hodný byť kanonikom, biskupom. Kňaz ľudák je každý sprosták dľa úsudku liberálov, nehoden iba na faričku medzi vrchy osem hodín od mesta ďalekú. Nebolo tej potupy, tej hany, ktorou by neboli skydali po čas kortešaček kňaza ľudáka.

Áno, liberáli vidiac katolíckeho kňaza ľudáka, naskutku dostali žaludkové krče. Preto, ponevác liberálom nenie nič milšie ako zdravý žalúdok, oni totižto sedia pri masných hrncoch a z nich požívajú, preto nedbali by, keby sa každý ľudák kňaz, aspoň po čas volieb, prepadol pod tmavú zem. Ponevác sa ale toto láskou kypiace želanie na kommando liberálov neplní a kňazi len ďalej dýchajú a ssajú ten vzduch a prekážajú plány liberálov-židov, preto vynasnašujú sa aspoň kňazov s ľudom rozkmotriť. Vedia, že ľud dôveruje vo svojích duchovných vodcoch, vedia, že ľud veriaci nasleduje kňazov v boji proti liberálom. Nič si preto viacej neprajú, ako, aby ľud stratil dôveru v kňazoch. Preto nás pomlúvajú, hania, potupujú, predstavujú nás ako strašiakov. Privlastňujú nám všetko možné a nemožné zlo. — Kňaz katolícky je príčina všetkého zlého čo je na svete, to sa opakuje za každým slovom libe-

rála ani v litaniách. — Počuli sme liberálnych kandidátov a kortešov plnými ústami kričať, že kňazi sú príčinou každej revolúcie, všetkých vzbúr a povstání proti poriadku. A zase druhí vrešali, že kňazi dovedli v 49-om nám Russov na krk, že oni aj teraz chcjú vlast zapredať Russom alebo aspoň nemcom; my kňazi sme vlastizradcovia, pánslávi, anarchisti, nihilisti a kto vie aké ešte hlísty.

Kňazi sú vraj príčinou socialismu, ktorí neveriac ani Bohu, ani kráľovi neobmedzenou slobodou chcjú všetko čo jestvuje na hlavu postaviť. Ale zase kňazi vraj prekážajú slobodné pohyby, slobodné smýšľanie ľudu.

Kňazi ľudáci chcjú vraj naspät' uviesť robot, dešmu; len na to zapomínajú liberáli havkáči, že veď už niet čo odezmiť, keď liberáli sami už všetko odanili, nezbýva už leda to božie povetrie.

Kňazi sú vraj príčina veľkých daní, — lebo vraj načo hromžia proti liberálnej vláde, prečo sa postavujú proti blahonosnému zákonodarstvu liberálnemu, čo chcjú s bojom proti civilnému manželstvu — ako prekážajú vládu a tá nemôže preto nič urobiť, aby dane sa smenšili.

Kňazi sú vraj príčinou všetkej nemravnosti, korhelstva sa vždy viac rozmáhajúceho — hoc aj liberáli a nie kňazi napájajú ľud čertovicou, kazia ho mravne podplácaním, liberáli učia ľud kliatbe, protiveniu sa, potupeniu kňazstva a takto navádzajú ho sami, ako má opovrhať každou zákonnitou vrchnosťou.

Jestli kde ľudia do krve obrazení, rozhorčení úžerníctvom, bezočivosťou židov týmto oblokami povybíjajú, alebo po čas volieb ím kabáty vyprášia na ich vlastnom chrbáte, keď ich pochytiť

vóta skupovať, tomu sú kňazi príčinou; keď ale zase žid alebo celá kompánia oklamú celú obec, na psý tridsiatok privedú celé okolie, tomu sú zase len kňazi príčinou.

Žaluj sa, že máš mnoho dlhov, že fa úžerník stíska a onedlho na bubon uderia pred tvojím domom, hneď ti povedia, to sú kňazi príčinou, nedrž s nimi, pomôžeme ti z kaluže.

Keď dajaký páňko ctený v celom meste, ba v celej slávnej stolici jedno pekné ráno ufujazdí do Ameriky so sebou nesúc stoličné, syrotské groše; alebo keď si takýto úradníček guľkou hlavu prerazí, alebo lacnejšie na šnútku sa povýši a po ňom kassy čisté ostanú; keď daaký kassír, alebo predseda banky, sporitelne za dvadsať rokov klame, zbíja, kradne chudobných haliere a nakradne 4 millionov korún a pri tom je ctený od každého a malým palcom hýbe celú správu mestskú, ako to v Šoproni sa teraz stalo a stáva sa každodenne v našej liberálmi riadenej krajine, to ti hneď nakričia, to sú len kňazi príčinou, čo oni neotvorili oči lepšej!

Áno, kňazi ľudáci sú príčinou keď sa žatva nevydarí, keď kiahne alebo tyfus, alebo kolera panuje; keď sú nekde pračky, ruvačky, krádeže, lúpežstva, samovraždy alebo keď dakde povera nejaká sa rozširuje.

Ale aby ani dôvody nechybovaly, ktoré ináčej liberáli nepotrebnú súc oni neomilní, neprestajne hudú: kňazi hlúpia ľud!

No tomu len ešte to poznamenám, že tieto liberálne litanie sú ešte desaťkrát tak dlhé a preto sú neuplné. Ináčej, jestli je pravda, že dobrá vyhovorka stojí groš, nuž všetky tie vyhovorky liberálov, na kňazov ľudákov i s celým liberálnym krámom dovedna nestoja ani pol deravého groša,

POLITICKÉ CHÝRY.

Voľba v čačanskom okrese

previedla sa 28-ho novembra. Vlastne to nebola ani voľba, pretože vyhlásený bol jednohlasne za ablegáta *Ludevit Lang* liberál, osvedčený nepriateľ všetkého, čo je slovenské. Ľudová strana nepostavila tu kandidáta, bo ani nemohla,

keďže ľudákov nám boli povynechávali pri popise voličov. Pán veľk. Prepošt., *Trvdý* aj rospolal cedulky na našich voličov, na ktorej cedulke stojí vytlačené, že pre aké príčiny nebolo možno ľudákom pustiť sa teraz do boja volebného. Jednu takú cedulku dostali sme i my a ona znie takto:

V prítomnosti vyslanca centru krajinskej ľudovej strany Osvieteného pána *Jána Csernocha*, kanonika ostrihomského, uzavrela správa ľudovej strany čačanskeho volebného okresu, že pretože židovských hlasov je 189, železničiarov 55, úradníkov 18, rychtárov a boženíkov 28, zakúpil sa dajúcich 30 privržencov liberálnej strany a 100 oddielaných ľudákov, a takto — do ohľadn borúc, že je len 675 voličov — liberálna strana je v istej väčšine: akciu volebnú nateraz zastavuje a kandidáta nevystavuje.

Čaca, dňa 20 novembra 1901.

V mene správy

Ignác Trvdý, prepošt-farár.

Hlohovská voľba zrušená.

Baróna Maximiliana Gagerna, ktorý bol v Hlohoveci veľkou väčšinou zvolený za ľudového ablegáta, neuznala Kr. Kúria za občana vlasti i preto voľbu jeho zrušila. Barón Gagern narodil sa v Uhorsku, je aj virilistom stoličným, má právo aj volebné, teda otázka to bola veľmi záhadná, zdá sa že možno bude zničiť jeho mandát.

Liberáli v hlohovskom okrese pripravili sa na ten pád, ak by bola voľba zničená. Pravda, tie prípravy boli len také farahúnske. Začali si oni našich voličov preháňať, trestať, koho za hnojávku, koho za iné. A to veru mnohých a sekali tie pokuty aj po 50 korunách. Liberáli sa však strašne mýlia, keď nazdávajú sa, že našich nitrianskych ľudákov s takým hlúpym a neludským počínaním si získajú pre svoj tábor. Veď to voľba ukáže. My budeme mať ešte viacej ľudákov, než sme mali!

Oskár Ivánka a ľudová strana.

Oskár Ivánka o ľudovej strane a o národnostnej agitácii povedal na sneme medzi iným aj toto: «Od kniežafaprimasa poňúc, všetci biskupi a páľati — vyjmúc niekoľkých — sú proti politike ľudovej strany, ako i katolícka a konservatívna aristokracia a maďarský ľud... Odkedy ľudová strana povstala, všade stretáme sa s tou obžalobou, že ľudová strana konšpiruje s národnosťami».

Tak hovoril Oskár Ivánka. Ten Oskár Ivánka, ktorý pri predposledných voľbách, roku 1896, mohol dostať mandát len tak, že uzavrel pakt so stranami ľudovou a slovenskou a národnou.

Stalo sa to v krupinskom okrese. Odtiaľ 7. okt. 1896 *Národné Noviny* mali dopis, v ktorom možno čítať, že Oskár Ivánka, ako predseda hontianskej opposície, na 28. septembra svolal do Nemiec poradu, «chcejúci vyjednávať ako s ľudovou, tak aj slovenskou-národnou stranou». Vodcovia ľudovej strany ponúkli kandidatúru Oskárovi Ivánkovi, a dopis *Nár. Novín* ďalej zneje:

Oskár Ivánka sľubuje, že «na prípad, že by revízia skrze ľudovú stranu na denný poriadok privedená bola, zaväzuje sa všemožne prispieť k tomu, aby zákony, kto-

rých on na sneme neodhlasoval, totižto zákon o civilnom obligátnom manželstve, štátnom vedení matrik a bezkonfessionálnosti, revidované a zrušené boli... Čo do národnostnej otázky, exekvovanie národnostného zákona — pokiaľ je zákonom — v každom jeho bode a v úplnom znení na krajinskom sneme žiadať sa zaväzuje, taktiež každé prestúpenie tohože zákona, keď mu skrze voličov krupinského volebného okresu v známosť uvedené bude, bezodkladne krajinskému snemu predostre a odstránenie krivdy žiadať bude. Na toto jeho obširne odvodnené osvedčenie bol po dlhej debatte ako od ľudovej, tak i slovensko-národnej strany za spoločného kandidáta proklamovaný».

Dňa 24. okt. z Pukanca písali Nár. Novinám :

«Pán Ivánka prišiel v sprievode pánov farárov Jura Slávika, evanjelického, a Pehatska, katolíckeho... No a mali ste počuť a vidieť tú radosť a vytešené tváre priebehom jeho reči, ktorú keď p. Slávik tlumočil, ten passus, že matriky, ktoré farári zdarma a dobre videli, mali stáť štát 800.000 zl. a už teraz stoja 3 milióny zl. a ešte to vraj bude horšie... On na takéto veci nebude hlasovať... Bude žiadať premenenie takýchto zákonov a prevedenie národnostného zákona».

O tom paktovaní p. Ivánky s národnostnou stranou písal obširne do Nár. Novín pán Jur Slávik evanjelický farár, z jehož dopisu dozvieme sa, že p. Ivánkovi predostreli slovenskí náčelníci nasledovné požiadavky: 1. uvedenie reči slovenskej do úradov, do súdov a do stredných škôl; 2. hlásali, že vláda zaviazaná je i sama založiť stredné slovenské školy pre národnosť slovenskú, i dovoliť aby korporácie (spoločnosti) alebo jednotlivci takéto školy zakladať mohli; 3. pán Ivánka zaviazal sa ohlásť sa na sneme po každom raz, kedykoľvek urážal by sa zákon národnostný v okrese krupinskom.

Ponevác celý dopis uverejnili sme aj v maďarských novinách «Alkotmányi», pán Ivánka ponáhlal sa ospravedlniť tiež v novinách. Ospravedlňuje sa tým, že on vraj v Krupinskom okrese nepozná žiadnej národnostnej strany, lebo že p. Jur. Slávik hovoril o sebe, že je síce dobrým Slovákom, ale zato aj dobrým vlastencom. Nuž táto výhovorka nestojí nič, ponevác p. Jur. Slávik zreteľne píše, že vyjednával v mene národnej slovenskej strany. Ináč táto výhovorka už aj za to je planá, lebo nehovorí k veci. Nenie o tom reč, že čo hovorí o sebe p. Jur. Slávik a čo myslí p. Ivánka o ňom a jeho privrženoch. Lež o tom je reč, že čo sľúbil a na čo zaviazal sa Ivánka. A tu sa už nevie vyhovárať, ba áno sám uznáva, že ako každý vraj vyslanec, tak aj on povinný je zastávať zákony krajinské, teda aj národnostný.

Nuž takýto je šovinista maďarský pán Ivánka. Keď by to bol ľudový kandidát kdesi sľuboval a prijal, boli by ho doista vyhnali zo snemu. Ale p. Ivánka je dnes liberál a liberálovi pristane všetko.

! Pomstliví liberáli !

Ako aj z našich dopisov vidieť, naším ľudovým voličom náležite otvorily sa už oči a oni porážajú liberá-

lov rad-raodm aj pri stoličných voľbách. A tak sa aj patrí. Liberáli nevedia, čo robiť od zlosti. Zvlášte ale v žabokreckom a vo fraštáckom okrese napínajú sa všetkou zlosťou, aby pri budúcej novej voľbe ablegátskej akokoľvek sotročili si zase ten ľud úbohý. Pokutami sľubami, židami narábajú už divoko v oboch týchto okresoch, bo v oboch bude nová voľba ablegátska. Takí sú liberáli. Každý statočný občan vlasti mal by sa z toho prenárarne tešiť, že ľud začína chodiť už raz predsa na svojich nohách. Každý uradník mal by ešte bedlivo strážiť a napomáhať ľud k tomu, aby skutočne každý dľa presvedčenia svojho hlasoval, veď na to sú zákony o svobodnej voľbe, aby ich ľud svedomite použil a na to sú aj úrady, aby prekazily všetko, čo by ohrožovalo svobodu volieb. No liberali sa tomu vašemu svobodnému hlasovaniu netešia. Teda patrne dokazujú, že im neide o to, aby zákony ústavne a pravda panovaly nad všetkým. A teda na takýchto liberálov pomstivých mal by hlasovať ktosi v žabokreckom alebo fraštáckom okrese? Ej bratia, jestli by už ozaj voľfaktor mal sa dopustiť z vás takého strašného sebaškrtienia, žeby nedbajúc na nič, hlasoval predsa na liberála, taký každý nech zastrie si obrazy svätých v chyži svojej čiernym závojom, a nech ide pred tou voľbou najprv nariekať k tichým hrobom rodičov a dedov sv ojih Leho kto sa chce dobrovolne zničiť, ten nech rozlučuje sa so všetkým, čo mu len milého bolo na tomto svete. Kto zo zúfanlivosti vrhá sa samovolne do rúk ukrutníkov svojich, tomu patrí testament robiť bo na tomto svete ani pre seba, tým menej pre potomkov svojich nič dobrehého očakávať nemôže.

KRAJINSKÝ SNEM.

Pri pojednávaní adresy povedal veľmi podarenú reč dr. Ján Csernoch vyslanec skalického okresu. Hovoril mierno, pekne a múdro, ale pritom vykránil veľmi nemilé veci z minulosti liberála Ivánky, ktorý bol tak ostro napadol «Kreštana». Ano, aj sám Ivánka uctiplne vyslovil sa o reči dra Csernocha, ba ešte aj liberálne noviny vychvaľovaly ho. Pripomenul Ivánkovi, že netreba ľudových kňazov napádať, ponevác Ivánka sám môže dobre vedieť ako správca potravného spolku «Hangyi», že bez ľudových kňazov by nemohli založiť ani jedného spolku potravného, lebo liberálny kňaz o spolky sa nepostará.

Strašne omráčila celý tábor liberálny reč Rakovszkého, ktorou napadol Szélla. Rakovszký veľkou rozhorčenosťou vytýkal Széllovi, že iba len pomocou Deáka stal sa človekom, že zutekal ako financminister pred vojnou bosenskou, že prekabátil nebohého Szilágyiho pri zbuktatovaní Bánffyho, lebo že Szilágyi mal najviac práva na ministerstvo.

Széll ozval sa hneď a aby sa ospravedlnil, odvolával sa na slová samého kráľa. Toho sa liberáli naľakali, lebo na súkromné slová kráľa sa ešte žiaden minister neopovážal odvolávať. Ale aj samého Szélla muselo to mrzeť; preto ešte v ten deň večer utekal do Viedne, aby p. kráľa udobril a sa pred ním vyhovoril.

Vzdelávajme sa!

II.

Pod všeobecnou vzdelanosťou rozumieme ten široký rozhľad vo všetkých veciach, ktoré v poľahu stoja alebo môžu stať s človekom. K. pr. každý občan, či je to roľník, remeselník alebo nejaký úradník atď. musí vedieť, že aké práva a povinnosti má on v cirkvi, v ľudskej spoločnosti, v obci, v stolici, v krajine atď. O takom človeku, ktorý všeobecnou vzdelanosťou vládne, v živote povedia, že sa vyzná vo všetkom. Každému v záujme stojí, by sa vyznal vo všetkom. To «vyznanie sa vo všetkom» ale ešte nežiada presné vedecké známosti, nie odborné vzdelanie v každom odvetví vied a umenia, ale iba ten už spomenutý jasný rozhľad, by sme nezablúdili, by sme sa nestali obefou temnej nevedomosti.

Vieme teraz už, že akej vzdelanosti máme sa domáhať, zodpovedajme si ešte na tú otázku, že akým spôsobom sa jej domôžeme.

Ohľadom vzdelanosti mravnej spomenul som už vyššie, že ona obsažená je v Kristovom učení, tedy prístupnou je každému kresťanovi, ktorý chodí do kostola a má katekizmus. Pri tom máme celý rad dobrých náboženských časopisov a kníh, ktoré objasňujú a vysvetľujú nám Kristovu mravouku, tedy prameňom tohoto vzdelania sú i tieto časopisy a knihy. K napomoženiu náboženského ducha máme potom ešte i náboženské spolky, ktoré prehĺbiť a rozšíriť majú prácu, ktorej cieľom a účelom je mravne dvíhať človeka. Mať Biblin, chodiť do kostola, odoberať náboženské časopisy, stať sa údom náboženských spolkov, je neobmeškateľnou povinnosťou každého kresťana.

K nadobudnutiu vzdelanosti odbornej potrebujeme prax, vlastnú zkusenosť a čefbu. Šťastnejšie a vzdelanejšie národy nežli sme my, majú pre roľníctvo, pre každé remeslo, pre každúcký odbor rôznych zamestnaní a povolání odborné časopisy, z ktorých možno sa náležite vzdeláť a zdokonáliť. Majú potom všeliaké spolky, družstvá, ktoré ženú sa výlučne len za vytýčeným cieľom. My tohoto všetkého nemáme. Naš hospodársky časopis «Obzor» živorí, «Včelár a Ovocinár» zanikol. Kníh tiež nemáme, lebo náš hospodár hos-

podári cele tak, ako hospodáril jeho pradečo. Rozdiel je iba v tom, že ten pradečo žil ešte vtedy, keď tie dobré staré časy byly, náš roľník starosvetský ale žije v cele iných časoch, derú mu už i deviatu kožu na všeliaké dane a dávky. Možno, že i náš sedliak by siahol niekedy za dobrou poučnou knihou, lenže vtedy pravde podobne už prineskoro bude, na jeho dvore bude už vtedy iný pánom. My sme národ roľnícký, mali by sme tedy aspoň v každej stolici jeden hospodársky časopis mať. Toto je požiadavka, bez ktorej zhynúť môžeme, ale zmajetnúť nikdy.

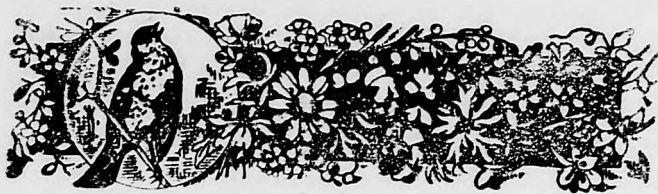
Všeobecná vzdelanosť žiada v prvom rade čítanie. Ona je tak rozsiahla, tak široká, že tu prax nestačí. Jej nositeľmi sú tedy časopisy a knihy, vôbec literatúra. Tu poznamenať musím, že časopis je nie ako časopis, že kniha je nie ako kniha. Pomýlení duchovia, nesvedomíť podvodníci a za judášsky groš pracujúci bedári sa aj u nás najdú.

Časopisy, ktoré redigujú takýto nedobří panáci, sú jedom a otravou pre národ, sú najomníci chriecha a nemravu, preto ich musíme obísť, vyhnuť im zďaleka. Dobrý časopis poznáme potom, že z neho vanie kresťanský duch a istá slovenská úprimnosť a jednoduchosť. Kde sa ale dočítate všeliakých bán a potupovania Slovákov, kde všetko cudzé je pekné a cenné, a iba čo u Slováka sa nachádza je hnusné a ničomné, tam môžete byť presvedčení, že máte dočinenie s ľuďmi toho najnižšieho charakteru, ktorými iba opovrhnuť možno.

Pridu dlhé zímne večierky, a každému dostane sa času na čítanie. Využime že tedy tento čas k vlastnému dobrému a vzdelávajme sa. Všetko okolo nás napreduje, hanbou by bolo pre nás, ak by sme len my zaostali. Budúcnosť má len ten národ zabezpečenú, ktorý nie len že nezakrnel duševne, ale silne sa rozvinul. *Irin*

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačенú adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým nepravostiam jako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú. *Vydavateľstvo novín.*

BESEDNICA.

Rodný kraj.

Tam kde sa bystrý Váh
k Dunaju poberá;
kde Kriváň sa v horách
do jazier nazerá:
tam je ten milý kraj,
tam je tá dolina,
tam je ten Liptov môj,
tá moja otčina.

V Liptove dedinka
a v nej domec malý,
jak malého synka
ma v ňom kolembali:
mati mi moja v ňom
slovenský spievala,
na chlebe chudobnom
fažko ma chovala.

Tam som sa ihrával
na jej bielom dvore,
u nej dobre mával
jak to vtáča v hore!
Ešte vždy ju, vo snách,
pri sebe vídam stáť...
Mať moja radostná,
žeňám fa na stokrát!

Pole strojno plúžiť
otec ma učieval,
Pánu Bohu slúžiť
do chrámu vodieval,
i ten háj zelený
on ma učil kosiť, —
i ten kraj milený
verne v srdci nosiť.

Horál.

Z našej dedinky.

Od dávnych časov, okrem starého Mórica, nebolo žida u nás. Ale ani ten jedon nemohol k dačomu prísť. Chudák, každú chvíľu cestoval do Pešte. Tak hovoril totižto, keď niečo v jeho sklepíku hľadali a to sa mu už minulo. — Počkajte len do zajtra, pojdem do Pešte, nakúpim čo treba. Aj pošiel. Súsedné mestečko bolo mu Pešťou. Tam nakúpil svoje partičky u Davida na kilá a rify. Pravda že z toho nemohol mať mnoho osohu.

Okrem toho ani veľmi radi nechodievali ku nemu. Plakal som, kedykoľvek ma ku nemu poslali. Stará židula — Bože odpusť mi hriechy — bola ozajst strašná, pravá jezibaba. Aspoň my deti sme sa jej ukrutne bály. Tam sedela skrčená pri dverách, na očiach okuliare, na brade štyri-päť bradavíc a na každej niekoľko vlasov, tvár žltá ani spálená a hlbokými vráskami soraná, ruky sa jej triasly... huh, len som tak trielil von, jestli som sa kedy ku ním dostal.

Ľudia veru radšej šli si nakúpiť do susednej dediny ku Áronovi. A potom u Árona dostal človek všetko, čo v dome potrebné. Týždenne raz, dva rázy prišiel aj do nás na malom vozíku pískajúc hore dedinou, a ani by si človek nepomyslel, čo všetko skrýval jeho vozík. Priateľsky, milý bol ku každému. Nie jako Móric, od ktorého by ani kliešťami nebol slovo vydral. Rozprával on i zaňho. Tak si vedel zavtipkovať s dievčatí, kde tu uštipnul červené líca, a to sa im ľúbilo. Ku každému mal pekné slovo, a každému vedel dačo lichotivého povedať. A ku tomu ani peniaze nežiadal. Za handry, kosti, staré železo, vôbec za všetko dal cenné veci. Vďačne prijal aj vajcia, zbožie. Za jedon hlienový tanier alebo hrniec nežiadal iné, len aby mu zaplnili pšenickou. To bola jeho cena. A vďačne pristali na to. Veď bolo dosť a ešte radovali sa dobrej kúpe.

Keď zemiaky kopali, kapustu sekali prišiel Áron so tromy-štyrmi vozmi. Tam si zastal pred krémou a ľudia mu nosili zemiaky, kapustu, Akoby aj nie, keď tak dobre zaplatí. Nemusia ísť ani do mesta a dostanú tak krásne a módne súkna a iné potrebné veci. Áron si len ruky trel a ušklabne sa usmieval. Jestli sa dobre pamätám, býval v Podkráľovom, mal tam sklep a pekné pole si nadobudnuť. Nuž ale keď b li s ním spokojní. Chudák Móric, v tebe je málo kupeckého ducha! A bez toho v terajšom svete bieda vyžiť.

Raz sa rozchýrilo po našej obci, že príde Áron sem bývať, sklep a polia v Podkráľovom zanechá najstaršiemu synovi. Najviac sa tomu radovali. Konečne aj my budeme mať sklep poriadný. Nebudeme musieť pol hodiny klopať ako u Mórica, aby človek ani potom nedostal čo chce. A vskutku, na vyššom konci murári prelo nily na jednom dome stenu pre dvere, tam bude sklep. Onedlho prišiel aj Áron s celou halajstrou. Vitali ho ako známeho a vďačne ho prijali v každom dome. On zase rozdával deťom cukríky. A jaké cukríky! Móric ani v Pešti lepšie nevidel. Jak radi sme k nemu chodievali! Keď sme za krajeiar škriptu kúpili dal nám za tri cukríkov. Aj z nižného konca chodievali ku nemu. Móric teraz už mohol bezbečne zavreť sklep.

Aj starí chodievali ku nemu. Mládenci kradli otcovi zbožie a v noci ne sili ho Áronovi: dostaly zaň pekné šatky, stužky a bolo v nedeľu radosti keď dievčata nimi prekvapili. Dievčatá zase vajcá, kurčatá mu tajne donášali za pekné špendlíky, korale, sklenené perly atď. Jedna-druhá žena sa tolme ponosovala, že jej muž bý nikdy ani krajeiara nedal na odev alebo iné, nuž doniesla trochu zbožia, veď to doma ani nepocítia, a Hanka

hľa už od Velkej noci nevidela novej sukni. Dostala vďaka, čo si len zažiadala.

Za rána zase chlapi zišli ta na decik pálenky, v sobotu večer a v nedeľu celý deň skutočné kasíno bolo u Árona. Tak zaujímavé im vedel rozprávať. Porozprával im udalosti celého týždňa a pálenku dal i na bradu. Veď zaplatia potom po žnive. Spokojnosť bola úplná s oboch strán.

Onedlho bola kási licitácia. Aj Áron sa dostavil. Nik mu nenarážal. Nechže bude jeho. Nech si obrába roličku pri dobrom zdraví. A on na poly darmo dostal malý majetok. Obrobili mu ho dlžníci, zkosil, svozil bez výdavkov. Onedlho kúpil si dom v prostred dediny, tam si zariadil sklep. Vyzeral celkom po mestský. Bola aj pyšná naň celá dedina. A milým ostal ku každému ako predtým. Vždy mal nejaký nový tovar vo sklepe. Kolkokoľvek kráľ šiel do Pešte — on skutočne ta šiel — vždy doniesol nejaké novomódne súkno a jestli kto obrátil sa v jeho sklepe, tak to vedel vychváliť, odporúčať, až konečne kúpil to.

— Ale že susedka, veď vari len kúpila Zuske z toho nového. Najnovšie a najlacnejšie. V Žiary má to už každá dievka. A Evke Podhorských prave včera kúpili z toho.

— Ale keď peňazí nemám Áron.

— Nič to, bude keď niet. A na to dá aj žid, — do tých čias núkal kým jej neodstrihol deväť rífov.

— Dám vám aj druhý raz. Až zbožie predáte, zaplatíte.

A tak sa aj stalo. Lenže prišli sedem neúrodné roky, suchota, kamenec, požiare, zničily čo bolo. Áron každého najviac ľutoval.

— Veru Janko, je to bieda. Čakal by ja vďaka na tých sto zlatých. Ale vidíte, že som tiež na nivoč vyšiel. Viete čo? Dajte my tú vašu roľu tam na Láncoch, ešte vám doplatím päťdesiat zlatých a nebudete mať dlžoby.

Janko sám v sebe preklínal žida, ale musel dobrú vôľu ukázať a sa ešte poďakovať Áronovi, že ho nedal na bubon. Veď mu ešte niečo ostalo, s biedou len dajako vyžije. Áron to isté opakoval aj u druhých. Ani mu to nemohli za zlé mať. Veď i on potrebuje svoje, on tiež trpí pred trestnou rukou božou. Načo že prelievali tolme tie decíky, prečo odhodily dievky, ženy staromaterinský poctivý odev a obliekali sa do hodbábu, atlasu? Veru sa u nás veľmi zmohla nádhera. Komu poteraz dobrý bol doma robený odev, len teraz na hodbáb, atlas, aksamiet trovil peniaze. To pravda nebadali, že Áron ich ku tej nádhere priučil, ešte mu povdační boli, že im nevzal vankúš z pod hlavy. Niektorým veru i to vykonal. Keď dakto vonkoncom platí nemohol alebo nechcel, nuž čo že mal robiť? Veď len svoj groš hľadá — hovorievali.

Áron ale jedon zadruhým prepisoval na seba pozemky, domy. Nebolo toho poľa, v ktorom by bol človek dvadsať rokov učinil bez toho, žeby nebol po Áronovom kráľom. Ľudia chudobneli a jeho to bohatým urobilo. Stal sa bankárom dediny. Kto ešte dačo mal, tomu vďaka požíciaval.

— Viete priateľu, mne sú síce peniaze tiež potrebné, ale vám len už dám. Bol ste mi vždy dobrý človek a ja viem tiež čo je statočnosť. Pätnásť od sto nebude mnoho, veď i bez tak onedlho zaplatíte.

A keď nedoniesol na určitý čas, zavznel bubon — a Áron mal o jedon dom viacej v dedine.

— Hovoril som vám, Jakubko, aby ste nerobili dlh. Mne je vás veru ľúto, ale čo, keď ja tiež potrebujem peniaze.

A ten, ktorý pred päťadvadsať rokmi piskajúc chodil dedinou, dnes sa vozi na kočiaru, a keď pešký ide, podopiera sa palicou so zlatou klukou, každý človek sa mu pozdraví a nejedon panák hlboko sa pred ním sohyňa a jeho starej Rebeke ruky bozká. Je virilistom v stolici, dôverník a per ty pätáš s pánom hlavným županom a má istý výhľad, že pre jeho bohaté zásluhy za dobrô vlasti onedlho bude povýšený za zemäna. Veď i tak väčšia čiastka zeme nášeho a susedných chotárov prislúcha jemu, a aj na tej, ktorá je posiaľ ešte neni jeho, jemu kosia a znášajú.

Dľa maďarského podáva :

Jablonovský.

Slávnej redakcii «Kreštana» v Bpešti.

Z Račišdorfu.

Odpoveď na tie try zlomyseľné dopisky, v ktorých račišdorfského farára, pod kepienkou anonymným, nehaneblive pred svetom všeliakou zlostou napádať sa opovážili niektorí planúsi, je nasledovná :

Myslím že najlepšie bude, keď vyhlásim súbeh na nasledovné premia; keď neni zárobku môžu si takto veľmi ľahko groše zarobiť :

100 korún platím tomu, kto to dokáže, že 14 vôt som odvedol.

100 korún dostane, keď dokáže, že som od kohoľvek len aj halier dostal za volencie!

100 korún si vyrobí odo mňa, kto to dokáže, že by bol svojím hlasom stránku vládnu zveladil.

100 korún tomu, keď dokáže, že by ma len aj na voľbe bol neкто videl, tým menej hlasoval.

100 korún, kto dokáže, žebych ja husinu, na ktorú tak baží nesvedomitý dopisovateľ; — len aj videl, tým menej bol «papkál»

Však keď to tí blavkáči tak dobre vedia, aj to, že 120 korún som dostal za odpadnutie! prečo ma neželajú, prečo proti voľbe neprotestujú?

Včuf ale ja obrátim kiják na niektorých netečných račišdorfských ľudákov, ktorí veru sami zapríčinili prepadnutie Habrovského.

Na prvú voľbu, po mnohej mojej unovácii som dovedol 85 voličov; všetkých kat. voličov ale bolo asi 145. Keďby teda tak veľmi tým «horlivým voličom ľudáckym» bolo na srdci ležalo víťazstvo svojej zástavy, boli by došli hlasovať; a keď je pravda, že k absolútnej väčšine mu

len 41 hlasov chýbalo (Habrovský to mne povedal) tak by bol za raz zvfazil. Teda nie kňaz je Judáš, ktorý má len jedon hlas, lež tí by sa mohli skôr pomenovať, ktorí sa všeličím márne vyhovárati a doma na nečo číhali! Veritas!

Že jako sa na voľbe chovali proti mne, jako cheeli zutekať pre zlý kost; a jakú nedúživosť som si pritiahnul: to vie len veľk. pán dr. Pantoček výborný lekár. Mňa všetko omrzlo a preto z pohyblivého poľa potitického som sa utiahnul, pomerkujem ale, že ja katolíctvo nie len na jazyku ale v skutkoch dokazujem, a to nie len v Račisdorfe ale aj inde som už pár tisíc zlatých na väčšiu česť a slávu božiu obetoval.

Že bez všetkej príčiny v kostole pohoršenie spáchali a s tým sa aj v Kresťanovi chválili, za to pred Pánom Bohom nielen, ale aj pred kriminálnym súdom obsiahnu zaslúženú pokutu.

Medzitým odporúčam všetkým božské prikázanie zachovávať, aby sa nikto márne nemodlil «Otče náš». Jeden druhého poklesky trpezlivo nesme a tak vyplníme zákon Kristov, a voľby nechajme v pokoji, aby sa ešte aj nečo horšieho nevygúľilo. Š Bezák, farar

CHÝRNIK.

Vysoký vek. 24-ho novembra bola pochovaná v Kútoch Helena Hušek, ktorá žila v 3 stoliatiach. Narodila sa v roku 1794, tedy 107 rokov dožila. Je to taká zriedkavosť v našich časoch, že je to hodné zaznačiť.

Pánsláví vo Spiši. V jedných od ministerstva výučby vydaných učiteľských novinkách v tak zvaných «Néptanitók Lapja» istý Aladár György, v jednom článku to píše: «Či nevidíme na spišskej hranici pánslávov» (čo tolko ako vlastizrada, ako ku moskalom fahajúci). Tých veru tu ešte nikto nevidel, ani neuvidí, — iba pán Aladárko v svojich nespokojných snách —, iebo spišskí Slováci vše boli vernými vlastencami a takými aj zostanú, ak im len liberálna výchova a liberálne vladárenie hnusnou nečiní ich vrelemlívanú uhorskú vlasť. Panáček tento zaiste ani nechápe, akože vyzerá ten pánsláv, ktorý ho tak straší i vo dne i v noci, či je to človek, či divá zver, či má rohy, či kopitá; lebo keď by to aspoň z ďaleka chápal, nemohol by také zelené veci písať.

Naradenie ministra Hegedüsa. Zadali žalobu pred ministra obchodu, že po krajine šírené sú listy, ktoré vábíu ľudí k vysťahovaniu. Následkom tohto nariadil Alexandes Hegedüs, aby na poštách zhabali také listy a ednateľov, ktorí manipulujú s tým, naskutku oznámili.

Pút do Jeruzalema. Rímu a Loretta pojde 5-ho januára z Budapešti cez Fiume, Ancona, Loretto, Alexandria (výlet do Kairo a k pyramidom) Jaffa, Jeruzalem,

Bethlehem, Jericho, Jordán. — Nazad: Neapel, Rím, Ancona, Fiume, Budapešť. Návrat 28. februára. Ceny so 16 dnovým úplným zaopatrením I. trieda: 860 korún; II. 680; III. 312. III. len s hospodou bez potravy 280, (190 zl.) Obsirnejšie správy a cestovný poriadok je u Jána Šimončič v Trenčianskej Teplej.

* * *

Moja manželka, ktorá už od mnohých rokov tolko trpela na nervozitu, lámku a lúpanie a nenašla pomoce ani v jednom ústave na liečenie nervov, vylicčila sa Vaším elektro-magnetickým krížom č. 86.967. Môžem povedať, o krátky čas ako kríž upotrebila, stratily sa jej bolesti a ona nedostala — napriek jej citlivosti oproti počasiu, ani bolenia hlavy, ani lúpanie. S úctou Ludevít Weiser učiteľ hry na klavíre, v Prešporke, Floriany-ulica 8. — Zpomedi mnohých poďakujúcich prípisov; ktoré vynálezca, pán Albert Müller, Budapešť, V., Vadász-ulica 41/I. obdržal, uverejňujeme toto a odporúčame všetkým tým, ktorí na lámku, záduch, influencu, neuralgin, bolenie hlavy a vôbec na nervy trpia, dupplovany elektro-magnetický kríž R. B. č. 86.967, ktorý iba 6 korún stojí, čo najvrelšie.

Vyzvanie ku uhorským katolíkom.

Svätý Otec náš, slavne panujúci rímsky Pápež Lev XIII., v jednej Encyklike vyjadril svoju vrúcnu žiadosť, aby veriaci sa živejšie zaujímali za svätú zem, za to večité pamätné dejište našieho vykúpenia, a za tie milostivé miesta, ktoré Ježiš Kristus svojimi nohami, slzami a krvou svojou, životom, smrťou a vzkriesením svojim posvätil, aby skrúšeným srdcom ta putovali, silnejšiu vieru, lásku, kajúcnosť, milosť božiu si získali.

A aby veriacich k tomu oduševnil, aj rad svätého križa poskytuje pútnikom svätomezským.

Keď som toho leta, jako duchovný vodca púte do posvätného Lurdu, v jaskyni zázračne sa zjavenej Neposkvrnene počatej nebeskej Panny kľačal, kde Ona ku nevinnej Bernardette — Pokánie, pokánie, činte pokánie — hlásala, prebudila sa v srdci mojom silná túžba pútnikov kajúcných verbovať a viesť do svätej zeme, aby sme tam pri hrobe Spasiteľa slzavými očiami odprosili milému Ježišovi všetky hriechy, zvlášte všetku tú neveru, lahostajnosť, studenosť, nevďak, neúctu a tie urážky, ktoré božské Srdce jeho v prevelebnej olt. Sviatosťi od ľudí skusuje.

Ku Vám, sviatosťach Ježiša milujúce nábožné duše, pozdvihujem hlas môj, vyzývajúce Vás, by ste sa, keď Vám to len možno je, pripojili ku nábožnej púte tejto do svätej Zeme.

Pojdem s Vami a budem duchovný vodca Váš.

Starosť o technické zriadenie cesty, bytu, a živo-bytie bude složeno do tých istých skusených a spoľahlivých rúk pána Viktora Kóvér, ktoré tak statočne, svedomite a ku všeobecnej spokojnosti pút do Lurdu zariadili. Boh s nami!

Jozef Skarda,

Šaštínsky prepoš, dekan-farar, duchovný správca.

Krajinská púť do svätej zeme.

S cirkevným povolaním pod duchovnou správou veľk. pána Jozefa Skarda prepošta, pohne sa z Budapešte r. 1902., 16. febr. v nedeľu.

Pri zostavení tohoto plánu tá myšlienka viedla usporiadateľstvo púte, aby s použitím dlhšej železničnej čiary, zkrátilo námornú cestu, a tak aby umožnilo cestovanie aj ľuďom slabším. Ale aj táto námorná cesta stáva sa príjemnou tým, že loď na jeden dŕžok nerobí dlhšiu cestu, ale že sa zastaví pri väčších priplavných mestách a tam sa hodiny zdržuje.

K povšimnutiu. Usporiadateľstvo nebere na seba zodpovednosť za tie oneskorenia, ktoré povstanú zo zameskania príchodu alebo z prípadného nariadenia postávania lode, a preto z tohoto pošle preplatky obťažujú účastníkov.

Výlet do Kaira. Ti, ktorí by chceli celý deň venovať opozreniu si Kaira pri ta cestovaní 22-ho febr. v Alexandrii odtrhnú sa od spoločnosti a s rýchlikom o 9. h. ráno za 3 hodiny ta zajachajú. Odtiaľto sa pohnú na druhý deň v poludnie cez Sagasig-Ismialiu do Port-Saidu, aby tam dohonili loď.

Výlet k Jordanu k mŕtvému moru a do Jericha. Ti účastníci, ktorí mienia spraviť tento výlet, nech sa hlásia u hlavného usporiadateľa alebo u vel. p. dr. Štefana Čársky u správcu rak.-uhorsk. ústavu pre pútnikov, ktorý s ochotou prijal na seba usporiadanie výletov. Útraty závisia od počtu účastníkov. Dlhšie, viac dní trvajúce výlety sú včul nemožné, lebo spoločné späť cestovanie až po Konštantinopol je nutné.

Betlehem. Počas pobytu v Jeruzaleme pútnici budú putovať aj do Betlehemu, aby si opozreli sväté jasličky, kaplnu sv. Jozefa, zem pastierov a jazero Šalamunové. Cena povozu je zarátaná do cestovnej ceny.

Pobyt v Jeruzaleme. Púť príjde 24. febr. do Jeruzalema a zostane tam do 3. marca. Po tento čas duchovný správca určí poriadok pobožností a počas stravovania každodenne sdelí s účastníkmi.

Povinnosť spoločného cestovania na tamojšej ceste je spolucestovanie pre každého povinnosť, kdežto na zpiatočnej ceste len po Konštantinopoli; tí, čo majú lístky na I. a II. triedu môžu sa v Konštantinopli aj ďalej pobaviť a odtiaľ samostatne cestovať späť.

Sprievodný list (cestovný). Každý účastník musí si bezpodmienečne zaopatriť cestovný list, bez tohoto ne môže brať účasť v púti. K zaopatreniu si cestovného listu treba je obrátiť sa v mestách na kapitána, v okresných mestách na slúžneho a po dedinách na predstavenstvo obce. Ponevác toto trvá dlhší čas, preto radno je hneď porobiť potrebné kroky, a to tým viac, že sa cestovný list má zaslať hneď s prihlásením sa, aby ich usporiadateľstvo mohlo dať vidívať v Pešti u tureckého Konsula. Útraty tohoto majú byť kryté pri prevzatí cestovného listu. Oneskorenie uchádzači, ktorí by tu už nemohli zaopatriť cestovný list, nech si pýtajú od predstavenstva uhodnoverný opis osoby, na ktorý sa má zo

strany vrchnosti napísať toto: k púti do sv. zeme cieľom zaopatrenia si cestovného listu na základe ktorého usporiadateľstvo samo zakročí u ministra vnútra. Ale k tomuto sa odhodlá len vo výnimečnom páde.

Pútnický lístok, odznak, číslo batožiny. Pútnici po zaplatení úplného obnosu dostanú jeden očíslený pútnický lístok, jedno batožné číslo a jeden pútnický odznak. Na pútnickom lístku je poznačené meno pútnika, ako aj skupina, ku ktorej patrí. Batožné číslo má sa pripievať na batožinu. Aj na tomto stojí meno pútnika a číslo pútnického listu.

Zaopatrenie sa na cestu a rúcho každý pútnik nech vezme so sebou I. cestovnú tašku a toľko prádla, koľko mu je do Jeruzalema treba, lebo len tam bude možno si dať prať. Jedna vlnená spodnia košefa je na východe neomylnne potrebná, ktorá nás chráni proti premenám parného počasia. Cestovatelia na III. triede nech si vezmú aj podúšku a pokrovec. Kňazy chodia v Jeruzaleme vždycky v talári. Zimné a jarné šaty sú potrebné. Proti častým nepredvídaným búrkam síde sa aj dažďový kepeň.

Programm púte.

I. podmienky účasti.

Lehota prihlásenia sa.

V tejto púti môžu brať účasť katolíci, mužskí aj ženské, keď svoj úmysel najneskoršie do 15. januára 1902. oznámia u duchovného správcu púte u veľk. pána Jozefa Skarda, prepošta v Šaštine (Sasváre) v nitrianskej stolici a spolu mu pošlú najlepšie na poštovej poukázke najmenej 100 korún ako závdavok. Ostatok sa musí u toho istého zaplatiť najneskoršie do 10. febr.

Účastné ceny:

I. trieda na železnici	I. trieda na lodi	900 korún
II. „	I. „	835 „
III. „	II. „	700 „
III. „	II. „	645 „
III. „	III. „	310 „

V týchto cenách sa obsahuje:

1. Železničný a loďný lístok z Budapešte do Jeruzalema a zpiatky.

2. Stravovanie na lodi počas cestovania na mori jeden-jeden obed v Jaffe pri dojití a odchode, sedem (7) dňové zaopatrenie v Jeruzaleme v rakúsko-uhorskom ústave pre pútnikov.

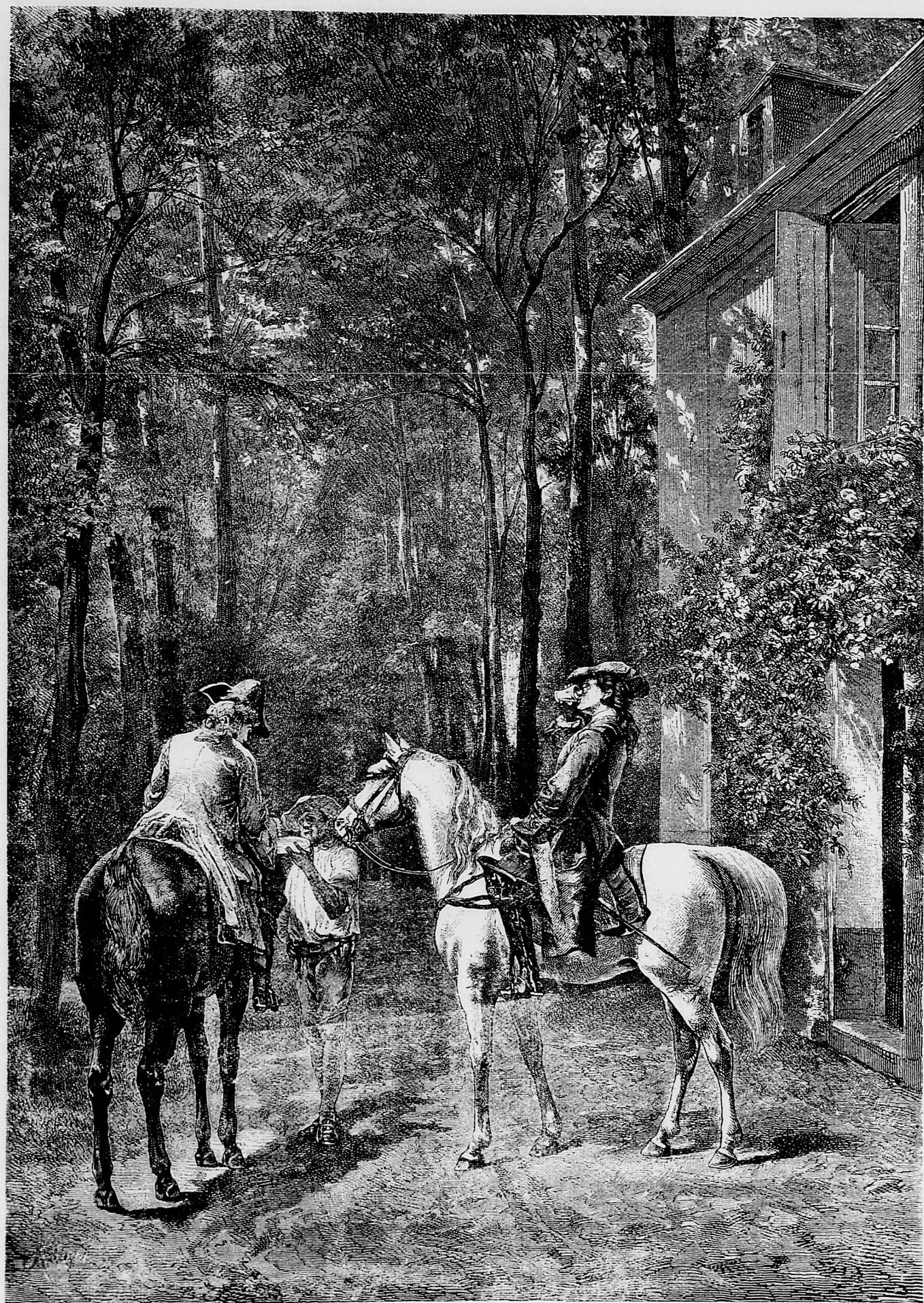
3. Ceny za vplavenie a vyplavenie sa v Konštantinopli v Alexandrii a v Jaffe.

4. Povož z Jeruzalema do Bellema a zpiatky.

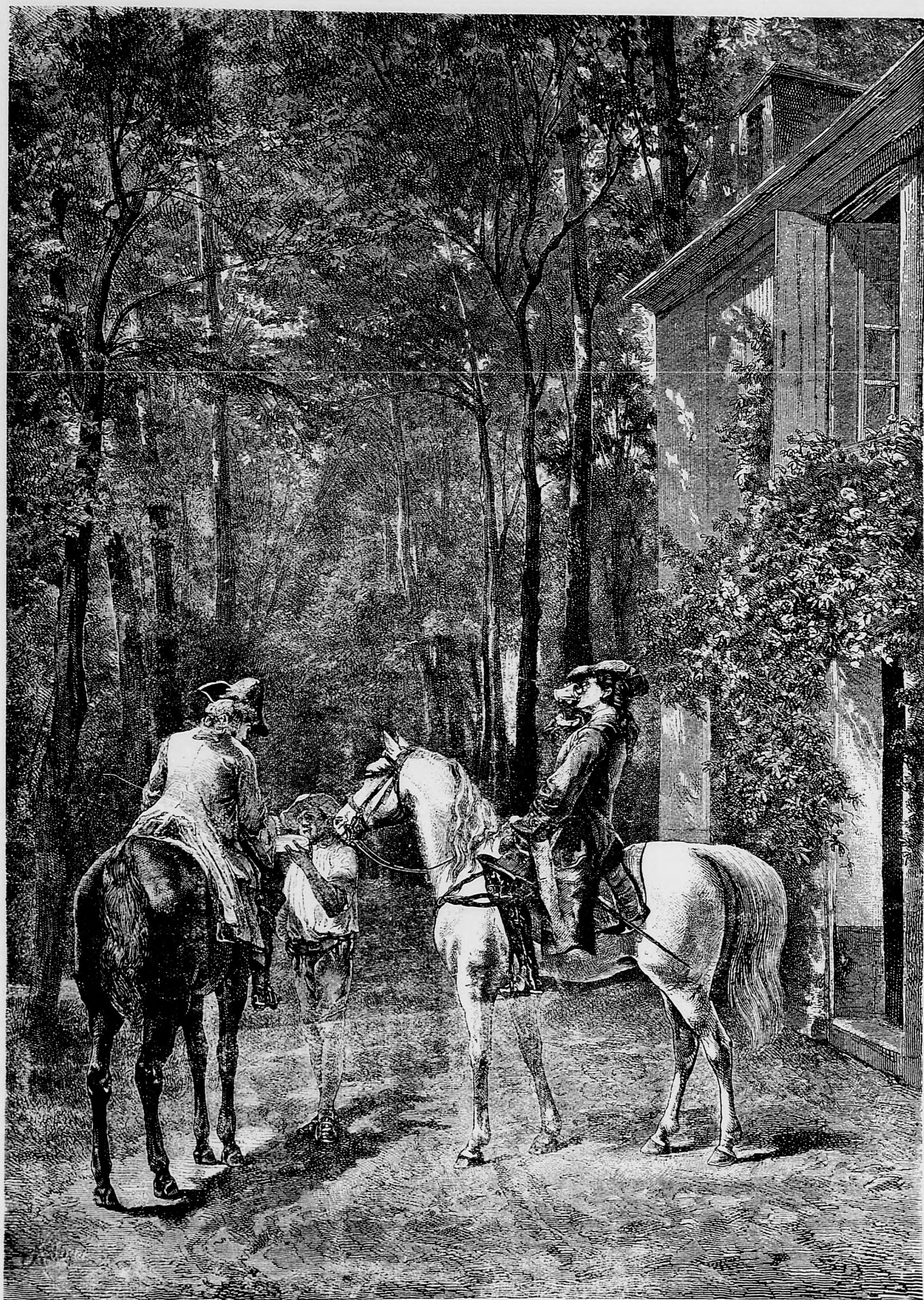
Smer cesty: Budapest—Konštantinopol—Smyrna—Piraeus—(Athén)—Alexandria—Jaffa—Jeruzalem.

Programmy rozpošle na žiadosť pán vodca pútu, prevelebný pán Jozef Škarda, Prepošt v Šaštine, nitrianska stolica.

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na Kerepeši-út č. 72., odporúčame obecnstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.

I pohár dobrej vody je vzáctny po mnohom jazdení.

I pohár dobrej vody je vzáctny po mnohom jazdení.

Vyzvanie k predplateniu.

Viacrázy vyzvali sme už et. čitateľov nášho časopisu, by pracovali na tom, že by «Kreštan» do čím viac príbytkov dochodil, že by zásady kresťanskej politiky čím viac sa rozširovaly.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok 4 koruny
na pol roka 2 koruny
na štvrt' roka 1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu:

«Kreštan» kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 35.

DOPISY.

Chynorany.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Blahorodý Pán Redaktor!

Pokorne prosím, ráčte tieto riadky uverejniť jako odpoveď na tie luhárstva, ktoré boli v našom Kresťane na môjho Brata písané.

Že môj Brat, farár račišdorfský, 14 vót odviedol a 120 korún zato dostal?

Môj Brat na moje dopisovanie mne sdeľuje, že on ani jedného neodviedol, ba ich napomínal (to je pravda) aby oni všetci išli len na ľudovú str. hlasovať. Pri prvej voľbe s veľkým namáhaním sossbieral 85 hlasov, ostatní sa mu vyhovárati: 1. že ide obierať hrozná, 2. že ide orať, 3. siať a 4-tí že zadarmo neide.

Keď by ale všetci boli išli, jako na druhú náhradnú voľbu hlasovať, keď ich hlasovalo račišdorfských katol. 134, tak by pri prvej voľbe bol o 7 hlasov ľud zvíťazil.

Teda nie farár, ale farníci sami boli príčina prepadnutia.

Môj Brat pri prvej voľbe pre neporiadok voličov, bitky a oslopanie si tak zošklivil voľby, že viac na žiadnú stránku hlasovať nepojde a ani nešiel na náhradnú voľbu. S tým nič nezapredal.

Môj Brat nielen slovom ale aj skutkom dokázal aj dokazuje svoj charakter. Opýtajte sa p. kanoníka Dra Valo z Prešporku, ten vám odpovie.

Medzitým 30. nov. rytieri račišdorfskí budú stáť pred súdom kriminálnym.

Pritom idem rany hojiť tým siedmim Chynorancom, ktorí pri voľbe stol. výborníka nie na Dra Púchovského hlasovali.

Ja myslím, jako dobrí katol. aj na statočnosť máme volačo dať, lebo tých 7, čo na druhú stranu hlasovali

(nie na liberálnu, lebo ten kandidát neni lib., ani pri voľbe ablegátskej na lib. nehlasoval) nevedeli, že aj pán Dr. Púchovsky vystúpi, a pred týždňom už ruky dali a úctu prijali od neho za to, že naňho hlasovať budú.

My, jak statoční ľudia a dobrí katol. na čo sme ruku dali, to sme aj zadržali a môžeme sa smelo bárs komu do tváry ukázať.

Zato sme aj my dobrí ľudia a verejně sľub dáme, že pri budúcej voľbe aj nás sedem nebude chýbať od Dra Franc Majora zástavy.

S poníženou úctou zostávam v Chynoranoch 25-ho nov. 1901.

Bezák Ignác, rychtár.

Zpod Braniska.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vážení Pán Redaktor!

Chcem Vám, drahí čitateľa, dačo dobrého povedať! Počívajte, lebo sa dáva na známosť, že idem jedného vašého priateľa do lásky vašej odporúčať! Vaší dobrí priateľa — ako to už dobre znáte — sú: *dobré spisy — noviny!*

Naozaj dobré, veď tie nás, keď po zlej ceste chodíme, napraví a ukázu nám cestu, po ktorej máme šťastlive kráčať. Dobré spisy nás potešia, keď sme zarmútení a smutní; tie nám pochybujúcim dobrú radu dávajú; tie nás často učia a sú nám pri ruke!

Ten dobrý priateľ váš je i «Kreštan»! Veď ho poznáte dobre hádam? To je naozaj priateľ váš! Tento hosť «Kreštan» zavíta k Vám každý týždeň raz, sadne si k vašému stolu a neprosí veľkú hostinu, volačo viac mu dáte ako poltrefa krajciara — čo je to na týždeň? Na celý rok hostina preňho je 2 zlatie, v tom je už i jeho cesta železničná a vozová zarátaná. On, ten náš hosť a priateľko: «Kreštan» — nohy nemá — nuž sa len vozí! Ale sa on vozí už i preto, lebo je veľmi mocný a ťažký pán hosť. Ťažký je vnútorne; kolko čiernych litier v ňom jesto; kolko dobrých a úprimných slov! Nie si ich v stave — drahý čitateľu! — oceníť a oplatíť! Tento náš priateľ «Kreštan» je i príjemný hosť — veď je náš, rozumej ma! náš, on s nami cití — je tiež ľudák, až tak vonia od drahých jedál, ktoré svojim čitateľom podáva, a preto ho ešte aj mnohí liberálikovia veľmi milujú a i radostne čítavajú!

«Kreštan» za hosťa sa ponúkne všade tam, kde ho vďačne príjmu a zavolajú naň alebo prstom pokývajú! Ale keď on už raz nohou dnuká vstúpil — povie svoju vzácnu mienku, svoju milú a múdru kázeň, ktorá až 3 hodiny trvá — veru sa tebe nebude driemať! On nám na oči vyhodí, že sa zle držíme, že zle bojujeme — ale či to mnohokrát nezaslúžime? Či nemá mnohokrát pravdu, keď tak pokričí na nás? Ej! škoda že nemá korbáč zo sebou! On nás zo spánku zobúdzá, ale ho človek poriadny už tak zamiloval a zamiluje, že aj o pol noci vstane hore, aby sa s ním poshovárал!

Tohoto hosťa «Kreššana» ženy radi vidia, tak sa mu usmievaajú a okolo neho obskakujú a ešte je len 8-ročný mladík, ale múdry, a preto potom ich mužovia ako tichí

liberálikovia sa vadia s nimi! No ale veru ženy majú pravdu! Keď by ženy volily ablegátov, dnes by sme nemali len 25, ale najmenej 125 našich! Keď by ženy čítavaly «Krešťana» a horlivejšie obskakovali okolo neho, ináč by dnes vyzeralo položenie naše! Mužovia ako voličia by nepredávali za pohár gázu smradľavého od krčmárka, za jednu šuster-kubu, za korunku — vieru svoju! (ako u nás pod zámkom spišským za 40 korún sa predali... no, ale že majú teraz cibule a cesnaku, až tak páchnu od neho!)

Kto už toho roku «Krešťana», toho milého priateľa má v hospode svojej, myslím, že ho i na budúce prijme k sebe a nezavrie dvere pred ním! Kto ho ale nemá, nech ho hľadá a podá mu ruku, pojme so sebou a nech mu dá miesto už či na stole, či na lavici alebo za rámom!

Nech mu teraz pošle každý 2 zl. na tú celoročnú malú a chatrnú hostinku, ktorá pozostáva len zo suchého chleba a vody! No, by ste mu to nedali? Veď od hladu zahynie! potom čo budeme mať? Kto bude našim domajším priateľom? Kto vám dá dobrú radu? On vás neopustí, len ho vy neopúšťajte!

Predplaťte naň, otvorte mu dvere — podajte mu ruku — povedzte mu: «servus priateľ môj!» «vitaj u nás «Krešťan» milý», sadni si, pohovárajte sa, povedz, čo nového vo svete, nauč nás, čo máme my ubiedení činiť, ako sa máme držať? Čítajte nášho obľúbeného «Krešťana»!

Podme s ním do vizity k susedovi, ktorí ho ešte nepoznajú, lebo sa on už za veľmi múdreho drží, predstavme ho tam u suseda, obznámme ho s ním, opíšme mu ho, čo to za jeden dobrý priateľ...! Rozširujme «Krešťana»! Nech ho aj tí poznajú, ktorí ho po dnes nepoznali, lebo je ich mnoho a veľmi mnoho!

Či tak bude? Ja úfam! Ach! ale ak sa sklame! Čo? Drahý čitateľu, odpovedaj skutkom, predplatkom a rozširovaním «Krešťana»! O to teba veľmi prosí jeden priateľ «Krešťana».

Anopoldy.

Krušovce.

Po kortešovačke.

Nebudem písať o politike. Nie, ani za svet! Veď je to hodná politika, keď každých päť rokov nám prídu voľby krajinských vyslancov, a s tým celý huf liberálnych šašiek, jakožto kortešov, ktorí hľadajú znivočif statočnosť poctivých a triezlivých občanov.

Nech hovorí kto čo chce, toto takzvané pekné občianske právo má veľký vplyv na mravný život nášho katolíckeho ľudu. Myslíme na tú hroznú demoralizáciu, ktorá také veľké zkázy donáša na ľud náš, ktorej často mnohí padnú za obeť.

Lebo však to ani dokazovať nemusím, že v čas voľby ľud Boha nepotrebuje, tým menej kostol a vieru. Nechcem ani spomenúť tie hrozné zakupovania a podplácania, ktoré podkopávajú statočnosť a mravy ľudské, tie páchania rozličných hriechov, tie korhelstvá a slopanice, klatby oproti Bohu a všetkých jeho svätých. Nie

som vstave opísať tú náramnú radosť a potechu, ktorá sa v týchto dňoch v pekle deje, lebo vtedy sú v pekle hody, plesajú vtedy všetci pekelní duchovia a škrátkovia, zvelebujú Lucifera a jeho adjutanta Belzebuba, vidiac tú hroznú zkázu ľudu.

Je pravda, že už máme zákon, ktorý tomuto chce odpomôcť, ale čo je po ňom, keď tí, ktorí ho upotrebujú a mali by dľa neho všetko vybavovať, tí sú zkazení, a mnohí z nich Boha nohami šliapu. V takom páde sa samo od seba rozumie, že ten zákon nemá u nich platnosti.

Však chvála Bohu, ľud ešte neni na toľko zkažený, je statočný, ale má potrebu tiež na statočných vodcov, ktorých tie najšľachetnejšie záujmy spoločenské a vlastenecké vodí, ktorí sa nedajú za nos fahať sobectvu a nárúživosti, ale si pred očima držia len to, aby ľud mal povedomie o svojej ľudskej hodnosti, aby sa nepovažoval za otrokov všeliakým bludárom, a aby sa zvykal na zreteli mať vždy svoj mravný blahobyť.

Tieto slová nie tak za ľud, lež viacej k ľudu pravím. Čtime práva veškerého ľudu bez ohľadu na vieru a národnosť, ale aj žiadame aby tá vláda, ktorá tieto práva hlása, nech poskytne aj mravnú zaručenosť, by pre ľud evičenie sa v tomto práve neslúžilo za prameň zkazy mravnej.

A. Ikrényi.

Od Malých-Karpátov (Prešporská stolica.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Slávna Redakcia!

Srdce mi radosťou plesá, keď chytám pero do mojej fažkej ruky, chcejúc skvelé víťazstvá mojich spolubratov ľudákov čteným čitateľom nášho milého Krešťana sdeliť.

Víťazoslávne viala ľudová zástava pod Malými-Karpátmi na celej čiaro vzdor všetkému namáhaniu a bänfickým prechmatom.

V Smoleniciach Michala Kormuta muža rázneho, roľníka šanoblivého z Horných-Orešan, proti Jozefovi Neumanovi advokátovi prešporskému; v Ompitáli dvoch dobremajúceich gazdov dolnoorešanského a košolanského Štefana Belicu a Lenharda proti notáriušovi Šmidoyi a úradníkovi Geyersenovi, v Cifferi dvoch dobremajúceich roľníkov proti notariušovi Imrovi Nagy z Pudmerie — známa to osobnosť z časov banfických; v Častej Imricha Tollera org. učiteľa muža rázneho a rodoluba neohrozeného proti p. farárovi Jánovi Bakičovi, ktorý k vóli panským úsmevom neosmelil sa hlasovať na ľudovú stranu pri voľbách pezinských. Je to krásne vojsko, ktoré toľkého víťazstva vydobilo. Bolo to behaňia, lietania, sháňania, aby tých otrhaných sedliakov ubili. Tak na príklad jako som počul, smolenický lekár, dr. Strasser, tento bezplatný bubeník a sbierateľ všeho druhú klebiet svojho okresu potom agent a honorovaný liferant slovenských dojek pre veľkých a malých židov celého sveta, jako ozrutný Góliát posmieval sa statočným roľníkom: že takého otrhaného sedliaka si budú voliť jako je Michal Kormut?! A kto vie kto bol viac otrhaný, či p. dr. Stras-

ser a či ti poctiví roľníci a ich otcovia, ktorí ho na koňa posadili keď prišiel do Smoleníc! O tomto pánovi rozprávajú, že sa s ním osudný a mrzký priebeh stal. Poneváž on je taký malo-karpátsky «Všadebol» a skorej by sa hodil za Redaktora dajakých «babských novín» následkom čoho našla sa jakási vybjýjaná šelma a poslal mu dávkú istej materie, ktorá sa obyčajne nespomína, ale zo seba vôňu storočích kvargiel vydáva s tým poznamenaním, aby svoj všade psychutý nos aj do toho namočil. Jako vidieť, ani tento liek mu nepomohol. S bôlom som počúval, že nektorí otrhaní sedliaci nechali sa od tohoto svojho posmeškára a tupiteľa jako teliatka na povrázku k urne vodiť. Nie s menším bôlom som počúval rozprávku o chovaní sa p. organistov-učiteľov nášého vidieku, ktorí sa neprajnými nepriateľmi ľudu a jeho strany dokázali. Tak na príklad smolenický p. org. a učiteľ Rafael Hrdina nie len že s ľudovou stranou nehlasoval, ale na ten smutný zástoj sa dal, že ľudovým voličom hlasovacie cedulky bral a liberálne im vstrkal, hornoořešanský sa bál ist hlasovať — je to čudný šuhaj, Dolnoořešanský Janda, rytier Opluštil dlhovský, Strelka, Juráčka ompitalský p. org. a učiteľia verejne sa s liberálmi sdružili. A títo páni si žiadajú, aby si ich ľud ctí a vžil, keď ich vidí v protivnom tábore. Je to hanebný a smutný zástoj od jedného ľudového katolíckeho učiteľa!

Učte sa páni od pudmerického p. organistu Imricha Tollera kresťanský ráz a jako má katolícky učiteľ účinkovať. Pre jeho zásluhy, ktoré má za ľud, ľud ho odmenil a poctil svoju dôveru a aj každý liberál si ho musí vážiť preto, že on je muž charakterný, že neni metlou, s ktorou sa dá zametať a ktorý dobre vie, že priazeň liberálnych pánov je na psi chvôšť uviazaná.

Tebe však dobrý ľudu vo tri vrhy sláva! ktorý zas tak statne a neohrožene držal. Liberálni páni ti nadávajú do otrhaných sedliakov ale preto tvoje hlasy žobru. Áno, tak to musí byť, čo liberálni páni na Vás otrhali, to nech otrhaní sedliaci flakujú. Pánkovia liberáli, včul vidíte, že ste u ľudu všetkú dôveru a vieru stratili. Jemu je milejší sedliak v hrubej halene, so srdcom poctivým, priateľným a šlachetným, než mestskí pandrlaci v cilindroch a novomódnych nohavičkách. Vaše sladké motúzky sa potrhaly, na ktorých ste ten dobrý, zachovalý ľud jako hláznov posiaľ vodili. Vzmužil sa ľud tento opustený a chytá sa ostatnej slámky a volí si muža zo svojej krvi a kosti, lebo len k tomu dôveru má. Ale spolu výsledok tento skvelý dokazuje aj to, že v ľude našom zobudilo sa to presvedčenie, že on k pozdvihnutiu svojich záujmov a všeobecného dobrého skrz svojich otrhaných ale statočných zástupiteľov viacej učiní, než keď si tam liberálnych chlebičkárov posielal bude.

Ktorí na všetkých len na svojich nohách nechodia.

Spolu, keď vybuktoval všetkých notárov na celej čiare, dokázal aj to, že toľko nahliada a zralosti má k posudniu toho, že za stoličných výborov obecni notáriusi sa nehodia a do výboru nepatria, lebo sa nesvedčí, aby si podriadení svojich predstavených volili a tým menej aby oni príležitostne nad nimi súd vynášali.

Konečne rozprával mi môj dobrý priateľ, že sa liberálni pánkovia chystajú protest zadať proti smolenickej voľbe. Tuším ich to veľmi hnete, že ich otrhaní sedliaci premohli a to len štyrma hlasy. Voľba bola zariadená dľa predpisu Bánffyho, ktorý duchu p. predsedu Árpáda Ujházyho celkom zodpovedá; poneváž zandári hájili bránu obecného domu, kde sa hlasovanie dialo. Je pravda, že sa chyba stala a to tá, že liberálni dôverníci svoju povinnosť na ulice konali behajúc, koho by ešte najšli. Liberálny dôverník Rafael Hrdina — že sa jako trojokovový divný sud po ulici neprestajne gúfal.

Ale ku koncu ešte dačo žartovného. To sa hovorí: koho Pán Boh chce zkárať že mu pomúti rozum. Tak že sa aj pánom liberálom v Smoleniciach povedlo. Totižto jednota otrhaných sedliakov toľko strachu im nahnala, že zaraz potratili hlavy. Teda že lietali, behali shánali a vodili jednotlivých mizerákov k urne až z nich tieklo. Kým oni takto namáhavo pracovali na víťazstve liberála, zabudnuli hlasovať. Až po skončenej voľbe si pripomínali, že svoje hlasy nedovzdali a s dlhým nosom tľkli hlavami o múr.

Bratia! S dôverou a smelo pozerajte druhej voľbe v ustretý, keby sa to šliapanie práv stalo, žeby Vašu voľbu zničili. Na deň voľby nech ani jeden otrhaný sedliak nechýba z radu ľudovej strany.

K tomu Vás povzbudzuje

Váš brat

Otrhaný sedliak.

Odkazy redakcie.

Všetkým naším milým priateľom, ktorí po tieto dni poctili nás svojimi listami, v ktorých posmeľujú nás k ďalšiemu boju schvalujúc snahy naše, vyslovujeme tu naše najvrelšie vďaky. Môžete byť istí, že zakaiaľ udelí nám Boh potrebného zdravia a zakaiaľ okolnosti nám v tom prekážať nebudú, my chceme a budeme i naďalej bojovať za ten ubohý ľud na základe kresťanskej nauky. Svedomie naše nám hovorí, že konali sme len povinnosť svoju a tú konať sme ale aj museli. Že to mnohí nenahliadajú, to nič; pravda preto ostane na veky pravdou a táto prv-neskôr zvíťazíť musí. Ľudu ubližovať zo samého vlastenectva, k tomu netreba iného, len trochu otrockého ducha; ale bojovať za patrné práva ľudu a utlačaného kresťanstva a podstúpiť pre túto prácu všetkých sto strieľ tláčačov, ktorí za ľud nikdy nevedeli povedať rozumného, zo srdca pochádzajúceho slova: toto hľa je boj ten, ktorému ani sám Pán Boh nemôže nepožehnať. Uvidíte, že príjde doba, keď našu prácu nebudú odsudzovať, lebo bez takej práce stal by sa náš ľud korisťou všetkého zlého, len nie smeru kresťansko vlasteneckého.

J. Dobrotka. Vidíte pre tie voľby stoličné neuchádza sa miesto vášmu dopisu. Ak bude možno, pozdejšie ho uverejníme.

P. B. Tr. Upozorňujem Vás i všetkých, že nesmiete posielat peniaze na Kresfana, na Listy a na Kalendáre dovedna, lež na každé treba osobitne poslať, alebo aspoň na ukážku zreteľne napisať (teda nie do listu) že koľko na čo posielate.

Súbeh.

Do Bielehopotoka (Orava) hľadá sa sbehlý organista, ktorý by spolu obchod tunajšieho po-travného spolku viedol. Plat 1000 korún a po-hodlný byt. Prihlasy majú sa čím skorej doposlať na farský úrad v Bielompotoku.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť tuto vypi-sané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Krešťana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Oznam. U redakcie «Kazateľne» dostať už druhé rozmnožené vydanie modlitebnej knižky *Martina Húsku «Božské Srdce Ježiša Krista.»* Knižka má o 62 strany viac obsahu, než jej prvé vydanie; priložené boly nové piesne, Hodinky k ucteniu najsv. Srdca Ježiš, príleži-tostné modlitby a modlitby na väčšie sviatky a slávnosti roku cirkevného i ku niektorým Svätým. Knižka krom jej hlavného cieľa zodpovedá docela každodennej potrebe veriaceho katolíka.

Pri tak značne, o štyri hárky, zväčšenom obsahu nepremenila sa jej cena, a väzba je úhľadnejšia, stálejšia.

Jeden výtisk knižky, pekne, celkom v plátne viazanej a krásnym barevným titulným obrázkom opatrenej, stojí 1 kor. 20 hal. Kto objedná len jeden výtisk, nech pridá hneď 20 halierov za poštovné; kto dva alebo tri výtisky, nech pridá 30 halierov. Od 4 výtiskov posielajú sa v ba-likoch porte. Redakcia «Kazateľne.» Lenge (Teplá) o. p. Bělábánya.

Mravná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hospodárska nauka. Napísal A. Bažik. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 hal.

Časy naše sú už predsa na tolko pokročilé, že aj roľníci budú museť nie len dľa starých zvykov obrábať si polia svoje, lež použiť všetko to, čo novšia doba k rozum-nejšiemu hospodáreniu nám poskytuje. Kto nechceš zaostať, obstaraj si knižočku túto, z nej sa mnohému poučíš.

Sobrané spisy básnické Hviezdoslava. Sväzok III. oddiel epiky. Dostať u Jozefa Gašparíka v Turčian-skom sv. Martine. Cena 4 kor., s poštou 4.30, rekoman-dované 4.55. Kniha obsahuje 564 strán. Básne Hviezdo-slava sú iba pre vysokovzdelených Slovákov. Takýmto ale pôsobí zriekavý duševný pôžitok čítanie básni jeho.

Katolícky ľudový katechismus. Spísal Fr. Špirago. Preložil Štefan Mišik. Vydal: Spolok sv. Adalberta (Voj-techa) v Trnave. Druhý diel: Učenie o mravoch. Tlačou Jozefa Teslíka v Skalici. Cena 3 kor.

Túto knihu netreba odporúčať. Len sa hanbíme, že sa ešte vždy nachodia zaslepení, ba tuším zlomyseľní ľudia a darebáci, ktorí frľú na Spolok sv. Adalberta (Vojtecha). Však keby jakživ iného nebol vydal, ako tento katechis-mus ľudový, nuž veru už aj len za toto mali všetci kňazi slovenskí koľko ich len je zaujať sa spolku. Nech sa páči pozreť si katechismus tento, tu je všetko jasné, o všet-kom dostatočne písané a predsa nie na zbyť obsérne. Duchovným, veriacim odporúčame dielo toto snažne.

Praeorator, čili príručná knižka pre kňazov pred-modlievajúcich sa. S odobrením cirkevnej vrchnosti. Vy-dal Gustáv Buzarovits. Všetky potvrdené modlitby slo-venské a daktoré latinské najdu v tejto knihe pp. du-chovní. Tlač je pekná. Cena v plátne viaz. 2 koruny 60 hal., v koži 4 kor. Slovenskó a maďarský spoluvia-zaný 5 korún.

Noviny Malých. Ročník III. Číslo 2. Vychodia s mno-hými obrázkami do roka osem raz, počnúc od oktobra do mája, vždy 15-ho, v knihtačiarňi Jána Bežu a spol. v Senici. Cena čísla 2 kr. = 4 haliere. «Noviny Malých» sú pre rodičov výtečnou pomôckou pri výchove deti.

Štiavnická kalvária. Na pamiatku 150-ročného ju-bilea složil Árpád Hidvéghy, farár belianský. Pre slo-venský ľud prispôobil Fr. Richard Oswald, správca fary teplianskej, censor diecesánsky. 196 strán. Viazaná v plátne. S veľmi utešenými obrazmi. Cena 60 krajciarov. Čistý výnos venuje sa na vždy výlučne len Kalvárii. Snažne odporúčame.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIII. číslo 10. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj Babka v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

«**Listy Svätého Antona.**» Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník I. číslo 11. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šestnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. *Predplatiť treba na túto adresu: Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapest, VIII., Szentkirályi u. 28/a.*

Novinky tieto zaobierajú sa hlavne s vecmi, ktoré týkajú sa úcty Svätého Antona. Podávajú tedy životopis Svätého, opisujú zázračné udalosti, ktoré sa na prímluvu Jeho staly, uverejňujú zprávy zo všetkých strán, kde-koľvek si tohoto Svätého nábožne ctia. Pri tom cieľom týchto novín je, aby boly rozmanité; preto prinášajú články aj také, ktoré sú nie vo vlastnom smysle slova náboženské, lež viacej len kresťansko-spoločenské, týka-júce sa vážnych otázok života.

Novinky tieto prijalo katolícke slovenské obecnstvo veľmi prajne. Vychvaľujú nás, že naše novinky práve s takou úľubou čítajú čestní mužskí, jako aj nábožné sestry. Aj vrchnosť cirkevná obrátila pozornosť svoju na nás, i viacerí biskupi žehnali nám; najnovšie ale arcibiskup kaločský osvietený P. Juraj Császka verejne v pastierskom liste svojom odporúčať naše «Listy Svätého Antona».

Pät' dní roku 1900 v Ríme.

Napísal Heraklius Porubský. (Číslo VIII. Katolíckych Hlasov, vydáva Fr. Richard Osvald.)

Zaiste nič milejšieho nemôže byť nábožným pútnikom, putovavším minulého leta do Rímu, než knižočka táto. Tu najdú opísané, čo všetko radostného zkusili a utešenými obrazmi znázornené, čo tam znamenitého videli; každý teda, kto chce sa milo rozpomenúť na svoje putovanie do Rímu, nech zaraz obstará si túto peknú knižočku. Ona hodi sa veľmi aj ako dar našim milým známym a príbuzným, bo takej knižočke sa zaiste každý poteší. Vôbec nemala by ona chybovať v žiadnej katolíckej rodine. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na Teplej (Lenge, o. p. Bělábánya, Hont m.) Cena 40 hal., s poštou 45 halierov; 50 výtiskov 18 korún, 100 výtiskov 35 korún.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme et. obecnosť, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 kgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 8·15—8·75 kor., peštianska 8·11 8·75 kor., z Báčky 8·15 kor., banátska 8·40—7·90.

Raž: 6·75—7·— kor.

Jačmeň: na krm 6·00—6·20 korún, do pálenice 5·95—6·15 kor., na várku 7·— — kor.

Kukurica: 5·40—5·50 kor.

Múka pšeničná po 100 kil.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	27·—	26·20	25·40	24·80	24·—	23·20
		6	7	7½	8	
		22·60	20·60	17·80	11·20	

Otruby. po 100 kil.: drobné 8·60 korún, hrubé 8·80 korún.

Ovos: 6·40—6·70 kor.

Strova: *Fazula* veľká biela a okruhlá po 6·75—7·10 brnava 6·25—6·60, pestrá 5·25—5·50, drobná 8·70—8·95, cúdená 10·50——. *Hrach:* 11·80—12·00, lúpaný 20·——. *Šušovica* horšia 10·—, lepšia 13·00—14·—. *Mak:* 25·00—27·00, všetko po 50 klg.

Lekvár srbský transito 17·75—18·25 po 50 klg.

Semená: Červená ďatelina nová ——. Lucerna 43·—38·—, všetko 50 klg.

Sviňská masť 50·00—50·50, Slanina $\frac{3}{100}$ 48·— $\frac{4}{100}$ 48·75—, udená dobrá slanina 48·50— po 50 klg.

Olej repcový 83 korún za 100 klg.

Remeň: podošvy k. 250—310; tercy prima k. 270—280; anglické odpadky k. 240—265; teľaciny k. 370—390; pitlingy —; koňaciny vrázkované k. —; —; tažené k. —.

Bliskavy remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. —. väčšie — metr. cent.

V **Darnóve** bude sa vydržiavať s povolením kráľ. uh. finančného ministerstva v prospech jedného nového Marianskeho chrámu jedna

Predmetová Lutria,

ktorá pod dozorom tak cirkevnej jako aj svetskej vrchnosti postavená je. Čistý výnos lutrie bude teda z najväčšej čiastky na postaví sa majúci chrám obrátený. Ďalej z toho istého obnosu aj jedna sv. omša sa založí, za horlivcov tohoto dobročinného cieľu. Kto teda kúpi si darnovský lós, má účasť na najkrajšom milodare a každoročne — aj po smrti svojej — na jednej svätej omši. Možno-li peniaz svoj užitočnejšie upotrebiť?

50.000 lósov s 1205 výhrami.

Hlavné výhry: jedno strieborné stolové príborie (2000 korún). Izbenné náradie (1000 korún). Jedny zlaté hodinky so zlatou retiazkou (500 korún) a p.

Cena jedného lósu 1 koruna; päť lósov i s poštou 4 koruny 35 halierov.

Menej než päť lósov nemožno poslať. Desiat lósov rekomandovaných stojí 8 korún.

Losovanie muselo sa na 15-ho decembra odročiť. Lista výhier pošle sa každému majiteľovi lósov.

Lóse posiela:

Farský úrad v Darnóve, stolica mošonská.

U Floriana Patyerek

v Novej Pešti, Vacovská cesta 41.

dostať:

kalendáre, modlitebné knihy v reči maďarskej, nemeckej a slovenskej od najjednoduchších po najfajnejšie. Ružence, obrázky; sochy a všetky ostatné predmety náboženské.

Neslýchaná lacnota!

1 kgr. bársakej farby olejovej farby 50 hal. (25 kr.)
1 kgr. Prima Patent I-á Firnis 72 hal. (36 kr.)

Samopozlatník.

Každý môže si sám pozlátiť obrazy lebo zrkadlo spolu so štetcom 1 fl'áša 50 hal. (25 kr.)

Dostať

u bratov Brüll

diel'novom sklade

Budapešť, VII., Dob-utcza 46.

Dôležité pre hospodárov!

Odporúčam pp. hospodárom svoje výtečné a všade obľúbené

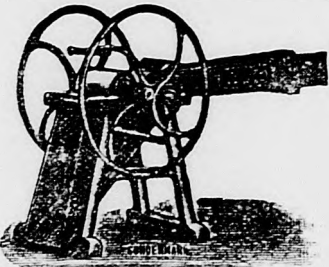
hospodárske stroje,

ktoré predávam pod zárukou. Dobré zostavenie, ľahký chod a dlhoročná trvácnosť sú vlastnosti mojich strojov, o čom svedčí na stá poďakovacích listov so strany mojich pánov odberateľov.

Amerikánske bubnové sečkovice.

Mlátačky ručné i ženturové. Žentúre. Rajtáre. Triery. Rozsievačky. Šrotovníky. Strúhadlá na burgyňu a zemiaky. Stroje na rezanie kapusty a na moržovanie kukurice. Stroje na lámanie kôry. Pluhy. Brány. Mlyny na syr, slad a borievky. Decimálne váhy a mangle na prádlo. — Obrázkové cenníky zašlem na žiadosť franco.

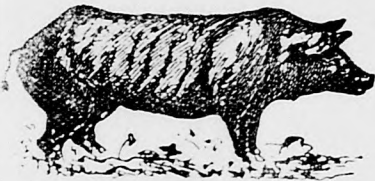
MICHAL TRESKOŇ,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje. Bytča (Nagy-Bittse, Trenčsénmegye.)

Ti páni, ktorí chceli by prevziať zastupiteľstvo alebo sklad mojich strojov, nech obrátia sa na mňa.

Pozornosti našich hospodárov

čo najväčšie odporúčame po celom svete rozšírený a za výborne účinný uznalý liek

proti dúlu svíň,

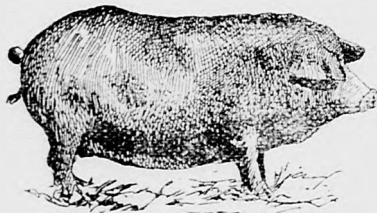
ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou slohou nielen od rozličných chorôb zachráni osípané, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomáha; o čom mnoho tisíc ďakujúcich listov a osvedčení svedčí. — Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balika je

koruna 1.—

jednokilového väčšieho

koruna 1.80

19 kilového balika franco posíla

Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lúpaníu, rheume, pri neduhoch, krížov a iných kosti znamenite účinný

Balsam proti lámke ktorý už prenohým prinavrátil úplne zdravie, — o čom pôvodné dokumenta svedčia. Pri riadnom uzívaní povyháňa akékoľvek neduhy kosti, organizmus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená vlastnosť je, že telu mladistvu ohybkosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej kor. 1.40. Jednej väčšej pôvodnej skl. kor. 2.40

Založená 1735.

Telefon 395.

Mestská lekáreň k ČIERNEMU ORLOVI

Temešvár,

vnútorné mesto, námestie sv. Juraja

Adressa telegrammu: Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, boľastí nervov, pichaniu, boľeniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1—2 natrení. Nesčíselné vďačovníctvo to dokazujú. Cena flaše 2 koruny, cena flaše na príbhu 1 koruna.

Vodka na prsá a na pľúca: Výtah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekášaným prostriedkom hojacim, uľavujúcim a posilňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľúcovom hurute, pri zachrípnutí atď. Veľa vďačovníctva potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej flašky 2 koruny, flašky na príbhu 1 koruna.

Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčv bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 42 halierov, šesť škatuliek 2 koruny, 10 halierov.

Tieto vypróbované a za výborné uznane prostriedky dostal jedine v temešvárskej mestskej lekáreň, a len vtedy sú opravdivé sú-li obdarené obrannou známku a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falšných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 32 halierov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 10 korún franco.

Dvojnásobne elektromagnetický kríž

Nie Voltov kríž!

R. B. Nr. 86967 uzdravuje a rozveseľuje, za čo dobre stojíme pri lámke, lúpaniu, astmatických galibách, beznivosti huchaniu uší, migrenu, prostriedok! Nie tajní kľopaniu srdca, boľastí hlavy a zubov, pohľavným nemociam, chladným rukám a nohám, krčom srdca, epilepsii, mokrosti posteje, slabosti, záduhu, isebli, blaďosti závratu, zlému sluchu, nemociam nervov, influenze, žltosti, krčom žalúdka, ischiasu, udieraníu krve, krčom, proti všeobecnej slabosti a. t. ě

I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo, že môj apparát nemá sa pomýliť s apparátom Voltu, ktorý na základe svojej neúčinnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetiční kríž nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, naspät' dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť.

Malý apparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký apparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S doberkou alebo s vopredným poslaním peňazi rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapešť, V., Vadász-u. 42M. Kálmán-u. na rohu.

